

СТАНОВИЩЕ

**От проф. д.пс.н. Ирина Зиновиева
Софийски университет „Св. Климент Охридски“**

**за дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен
„Доктор“**

**на тема:
„Влияние на родителските стилове и емоционалната интелигентност върху
начините на справяне с конфликтни ситуации при гръцки юноши“**

Докторант: Димитриос Варсамис

Научен ръководител: доц. д-р Русанка Манчева

Докторска програма „Педагогическа и възрастова психология“

**Дисертационният труд е обсъден и насочен за защита
от катедра „Психология“ на ЮЗУ „Неофит Рилски“**

Актуалност на тематиката

Прегледът на литературата показва, че изследванията на връзките между родителските стилове и емоционалната интелигентност на подрастващите все още са сравнително малобройни. Същото е и състоянието на проучванията за връзките на родителските стилове със стиловете за справяне с конфликти, използвани от подрастващите. Няма много предишни проучвания и за ролята на родителските стилове на двамата родители (поотделно и в комбинация) за предпочитаните стилове за справяне с конфликти на юношата и с емоционалната му интелигентност. Следователно връзките между стиловете на родителство на двамата родители с емоционалната интелигентност на юношата и предпочитанията за стил за справяне с конфликти се очертават като обоснован изследователски въпрос.

Познаване на проблема

Направеният от Димитриос Варсамис литературен преглед е основан на 213 заглавия на латиница. Той откроява ролята на отношенията родители-деца и убеждава в актуалността на избраната тематика. Направен е анализ на връзките между родителските

стилове и стила на разрешаване на конфликти, родителските стилове и емоционалната интелигентност на юношите, емоционалната интелигентност и стила на разрешаване на конфликти. Коментирани са особеностите на тези феномени при юношите.

Детайлният анализ на литературата е позволил на докторанта да формулира изследователски въпроси и да постави конкретни задачи, които са в съответствие с целта на дисертационния труд и дават възможност за нейното реализиране, с изключение на търсените причинно-следствени връзки.

Методика на изследването

Основната цел на изследването е да се изследват връзките между емоционалната интелигентност на гръцки юноши и техните стилове за справяне с конфликти и стиловете на родителство на техните родители. За проверка на издигнатите хипотези са използвани следните методики: Четирифакторният въпросник за стила на родителство (PS-FFQ – Shyny, 2017), представляващ скала за самооценка на стиловете на родителство; Инструментът Томас-Килман за стилове на участието в конфликти (Thomas & Kilmann, 1974) - въпросник за самооценка, създаден от Томас и Килман с цел да се оцени поведението на субекта в конфликтна ситуация. Емоционалната интелигентност се измерва с Тест за самооценка на емоционалната интелигентност на Шуте (SSEIT- Schutte et al., 1998).

Проведено е емпирично изследване със 142 юноши на възраст от 16 до 18 години и техните родители (142 майки и 142 бащи). Всички респонденти са от два града в Гърция.

Анализът на данните е осъществен с описателни статистики, Хи квадрат тест, Т-тест за независима извадка, Еднопосочен ANOVA, едномерен ANOVA и двумерни корелации.

Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Направеният литературен преглед и представените собствени резултати на докторанта са добре онагледени таблично и графично и компетентно анализирани словесно, което е израз на постигната изследователска зрялост. Дисертационният труд на Димитриос Варсамис включва увод, три глави, обобщение, изводи, приноси, библиография и приложения. Онагледена е с 38 таблици и 20 фигури.

Научният труд е първото по рода си изследване за България, посветено на ролята на родителските стилове на всеки от двамата родители за начина, по който юношите подхождат към разрешаването на конфликти. Към тези променливи е включена и емоционалната интелигентност на юношите. Анализирани са отделно както стила на

майката, така и на бащата, като те са свързани с характеристиките на юношите емоционална интелигентност и стил на участие в конфликти.

Не са намерени причинно-следствени връзки, както се твърди на места в дисертацията. Те не могат да бъдат разкрити с приложените методи на анализ, нито с настоящия дизайн на изследването.

Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Дисертантът е единствен автор на три научни публикации в Годишника на ЮЗУ (едната е приета за печат) и съавтор в съвместна публикация с научния ръководител. С това минималните национални изисквания за допускане до защита на дисертационен труд за получаване на ОНС „Доктор“ са покрити.

Автореферат

Представеният автореферат е изготвен съгласно изискванията, обобщава основните резултати от проведените изследвания и отговаря на съдържанието на дисертацията.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд на Димитриос Варсамис съдържа резултати, които представляват новост в науката. Обемът и качеството на труда отговарят на приетите стандарти и съответстват на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ЮЗУ „Неофит Рилски“. Докторантът Димитриос Варсамис притежава необходимите знания, опит и качества за самостоятелно провеждане на научни изследвания. Поради това давам своята положителна оценка за проведеното изследване и представения за становище дисертационен труд и смятам, че на Димитриос Варсамис може да се присъди образователната и научна степен „Доктор“ в професионално направление 3.2 Психология.

29 април 2023 г.

София

проф. д.пс.н. Ирина Зиновиева

OPINION

under the procedure for acquisition of Doctor of Philosophy degree

from DIMITRIOS VARSAMIS

topic of the dissertation: INFLUENCE OF PARENTING STYLES AND EMOTIONAL INTELLIGENCE ON WAYS TO DEAL WITH CONFLICT SITUATIONS IN GREEK ADOLESCENTS

in professional field 3.2 Psychology (Educational and Developmental Psychology)

Department of Psychology, Southwest University "Neofit Rilski"

Supervisor: Assoc. Prof. Rusanka Mancheva, PhD

By Prof. Irina Zinovieva, Dr.Sc.

Department of Psychology

Sofia University "St. Kliment Ohridski"

The analysis of literature showed that research on relations between parental styles and adolescent's emotional intelligence is still scarce. The same applies to the studies on relations of parental styles with conflict handling styles used by adolescents. No previous studies were found on the influence that parenting styles of the two parents (separately and in combination) have on both the adolescent's preferred conflict handling styles and the adolescent's emotional intelligence. Therefore, the relations between the parenting styles of the two parents and adolescent's emotional intelligence and conflict handling styles preference emerge as a research topic that can fill a gap.

Literature overview

Dimitrios Varsamis' literature review is based on 213 scientific sources. It highlights the difficulties in researching parent-child relationships and convinces of the relevance of the chosen topic. The relationships between parenting styles and conflict resolution style, parenting styles and adolescent emotional intelligence, emotional intelligence and conflict resolution style

are analyzed. The review covers and analyses also the specifics of these phenomena in adolescents.

The detailed analysis of the literature has allowed the doctoral candidate to formulate research questions and set specific tasks that are in accordance with the purpose of the dissertation work and enable its realization, excluding the sought cause-and-effect relationships.

Research methodology

The main aim of the study is to investigate the relationships between the emotional intelligence of Greek adolescents and their conflict management styles and the parenting styles of their parents. The following methods were used to test the hypotheses: The Parenting style four-factor questionnaire (PS-FFQ - Shyny, 2017), representing a scale for self-assessment of parenting styles; The Thomas-Kilmann conflict mode instrument (TKI) (Thomas & Kilmann, 1974) - a self-report questionnaire created by Thomas and Kilmann to assess the subject's preferred behavior in a conflict situation. Emotional intelligence was measured with the Schutte Self-Report Test of Emotional Intelligence (SSEIT-Schutte et al., 1998).

An empirical study was conducted with 142 adolescents aged 16 to 18 and their parents (142 mothers and 142 fathers). All respondents are from two cities in Greece.

Data analysis was performed with descriptive statistics, Chi-square test, independent sample t-test, One-way ANOVA, univariate ANOVA, and bivariate correlations.

Description and evaluation of the dissertation work and its contributions

The dissertation of Dimitrios Varsamis includes an introduction, three chapters, summary, conclusions, contributions, bibliography and appendices. The conducted literature review and the presented own results of the doctoral candidate are well illustrated in 38 tables and 20 figures and competently analyzed, which is an expression of achieved research maturity.

This piece of scientific work is the first study of its kind for Bulgaria, dedicated to the role of the parenting styles of each of the two parents plays in the way adolescents approach conflict situations and in adolescents' emotional intelligence. Both maternal and paternal styles are analyzed separately and in combination.

No causal relationships were found, contrary to what is claimed in some places in the thesis. These cannot be revealed with the applied methods of analysis, nor with the employed study design.

Publications

Dimitrios Varsamis is the sole author of three scientific publications in the Southwest University "Neofit Rilski" Yearbook (one accepted for publication) and a co-author in a joint publication with his scientific supervisor. With this, the minimum national requirements for admission to the defense of a dissertation work to obtain the scientific title "Doctor of Philosophy" are met.

Abstract

The presented abstract is prepared according to the requirements, summarizes the main results of the conducted research and corresponds to the content of the dissertation.

CONCLUSION

The dissertation work of Dimitrios Varsamis contains results that are novel in science. The volume and quality of work meet the standards and comply with the requirements of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, the Regulations for its Implementation and the relevant Regulations of the Southwest University "Neofit Rilski". Doctoral student Dimitrios Varsamis has the necessary knowledge, experience and qualities to independently conduct scientific research. Therefore, I give my positive assessment of the conducted research and the dissertation submitted for defence, which is sufficient for Dimitrios Varsamis to be awarded the educational and scientific degree "Doctor" in the professional field 3.2 Psychology (Educational and Developmental Psychology).

April 29, 2023

Sofia

Prof. Irina Zinovieva, Dr.Sc.

(signature)